

Abordări plurilingve în învățarea limbii române ca limbă străină

Plurilingual Approaches in the Acquisition of Romanian as a Foreign Language

Ioana JIEANU

Faculty of Arts, University of Ljubljana, Slovenia
Petroleum and Gas University of Ploiești, Romania

E-mail: ioana.jieanu@ff.uni-lj.si

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0356-5803>

41

Abstract

In the context of globalization and increased mobility, plurilingual and pluricultural competences are essential for communication and integration. Teaching Romanian as a foreign language can leverage these competences through activities that promote intercomprehension, mediation, and linguistic transfer, in line with the CEFR – Companion volume descriptors. The paper outlines five types of activities designed to foster the developments of students' plurilingual and pluricultural competences. Exercises such as linguistic portraits enable learners to raise awareness of their plurilingual skills, while interactive games and multilingual greetings encourage language comparison and recognition of shared elements. Plurilingual comprehension tasks and parallel texts foster meaning deduction and structural analysis, consolidating vocabulary and grammar while developing intercultural sensitivity. A set of 65 Romanian words similar to Slovene, paired with images, supports lexical acquisition, correct pronunciation, and plurilingual strategies. These activities enhance autonomy, confidence, and intercultural cooperation, demonstrating that the proposed methods facilitate both Romanian language

learning and the development of plurilingual and intercultural competences for active international communication.

Keywords: plurilingualism, intercomprehension, linguistic mediation, Romanian as a foreign language.

1. INTRODUCERE

Trăim într-o lume globalizată, în care interacțiunile cu persoane vorbitoare de limbi diferite devin tot mai frecvente. În acest context, competențele plurilingve și pluriculturale nu mai reprezintă doar avantaje individuale, ci constituie instrumente esențiale pentru comunicarea eficientă, integrarea socială și succesul profesional.

Educația lingvistică trebuie să răspundă acestei realități, valorificând repertoriul lingvistic al fiecărui individ și încurajând strategiile de *translanguaging*. Aceste procese permit dezvoltarea flexibilă și adaptativă a competențelor comunicative și sprijină interacțiunea în contexte plurilingve și pluriculturale (Grosjean, 1985; García & Li, 2014).

Predarea limbii române ca limbă străină se află, astfel, într-un cadru în care este esențială integrarea principiilor plurilingvismului. În acest

articol, ne propunem să analizăm modul în care aceste principii pot fi aplicate în activitățile didactice, contribuind la consolidarea competențelor lingvistice și interculturale ale studenților.

2. MULTILINGVISM ȘI PLURILINGVISM. DELIMITĂRI CONCEPTUALE ȘI IMPLICAȚII EDUCAȚIONALE

Societățile contemporane sunt caracterizate de mobilitate accentuată, diversitate culturală și conviețuirea unui număr mare de limbi. În acest context, este importantă distincția clară între multilingvism și plurilingvism, două concepte adesea confundate.

Multilingvismul se referă la cunoașterea unui anumit număr de limbi sau la coexistența diverselor limbi într-o societate dată. Astfel, multilingvismul este un fenomen social, reprezentând diversitatea lingvistică a comunităților și a sistemelor educaționale care încurajează studierea mai multor limbi (CECRL, 2001: 11).

Prin contrast, plurilingvismul definește capacitatea intrinsecă a oricărui vorbitor de a folosi, învăța și mobiliza resurse din mai multe limbi, fie prin învățare autodidactă, fie printr-un proces instituționalizat. El presupune o relație dinamică și flexibilă între limbile cunoscute, construind o rețea de conexiuni multiple între ele (CEFR. Companion volume, 2020: 30). Această dimensiune include și variația dialectală, subliniind faptul că repertoriul lingvistic al vorbitorului nu este rigid compartimentat, ci se află într-un permanent proces de adaptare și integrare.

Vorbitorul plurilingv este astfel definit ca un „actor social care cunoaște și experimentează, în grade diferite, mai multe limbi și culturi” și are abilitatea de a „comunica prin limbi și de a interacționa prin cultură” (CECRL, 2001: 11). Această competență nu presupune stăpânirea perfectă a tuturor limbilor din repertoriu, ci

utilizarea adecvată și creativă a resurselor lingvistice și culturale disponibile, adaptate la contextul comunicativ.

Această perspectivă schimbă paradigma educațională: învățarea limbilor nu mai este orientată exclusiv spre atingerea unui nivel „nativ”, ci spre dezvoltarea unui repertoriu global și integrat de competențe plurilingve și pluriculturale (Piccardo & North, 2019). Procese precum alternanța codurilor, transferurile interlingvistice și *translanguaging*-ul devin nu doar firești, ci și esențiale în consolidarea competenței comunicative.

Beneficiile plurilingvismului sunt numeroase: flexibilitate cognitivă, conștientizare lingvistică crescută, performanțe academice superioare și deschidere interculturală (Cummins, 2001; Jessner, 2008). De aceea, politicile lingvistice europene promovează plurilingvismul ca element central al educației, susținând instrumente precum Portofoliul European al Limbilor, Europass și Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi: învățare, predare, evaluare – Volum complementar (2020), menite să faciliteze dezvoltarea competențelor plurilingve și pluriculturale în mod integrat și coerent.

3. METODOLOGIE

Metodologia acestui studiu se înscrie în designul unor intervenții pedagogice cu elemente de cercetare-acțiune, completate de analiza unor studii de caz selectate din practica didactică. Activitățile urmăresc dezvoltarea competențelor plurilingve și pluriculturale prin exerciții centrate pe intercompreensiune și mediere, desfășurate în contexte de învățare autentice.

Participanții au fost studenți sloveni înscriși la cursurile de limba română organizate la Universitatea din Ljubljana, elevi din liceele slovene participanți la școlile de vară de limbi romanice, dar și studenți internaționali (Erasmus și CEEPUS). Activitățile, desfășurate între 2020 și 2023, au fost concepute pentru a valorifica

repertoriul lingvistic existent al cursanților și pentru a stimula deducerea sensului prin colaborare și învățare plurilingvă. Pentru analiza de față au fost selectate în mod special activitățile realizate cu studenți aflați la nivel A1 sau pre-A1 de cunoaștere a limbii române, pentru că numărul participanților la aceste cursuri este mai mare, iar exercițiile propuse sunt potrivite acestui nivel.

În cadrul componentei de analiză de caz, din cele 28 de portrete lingvistice elaborate în 2021, au fost alese trei, deoarece studenții le-au atașat comentarii și explicații relevante pentru acest studiu, cu scopul de a ilustra profilul lingvistic al studenților sloveni și de a documenta procesul de conștientizare a repertoriului plurilingv.

Intervențiile pedagogice au constatat în activități de identificare și comparare a limbilor cunoscute, prin exerciții vizuale și interactive care au facilitat conștientizarea diversității lingvistice și a funcției fiecărei limbi din repertoriu în viața cotidiană. Ulterior, studenții au fost ghidați să descifreze texte în limba română prin intercomprehenșiune, utilizând analogii lexicale cu limbile deja cunoscute și repere culturale sau semantice comune.

Textele paralele și exercițiile de asociere cu imagini au fost integrate în scenariile didactice pentru consolidarea înțelegerii lexicale și pentru stimularea reflecției metalingvistice, oferind oportunitatea de a observa corespondențe fonetice și semantice între limbi. De asemenea, o bază lexicală, cuprinzând 65 de cuvinte românești și echivalentele lor slovene, a fost introdusă prin jocuri educative, facilitând învățarea prin practică, recunoașterea grafemelor și fonemelor, precum și consolidarea încrederii în competențele de comunicare.

4. STRATEGII PRACTICE PENTRU DEZVOLTAREA COMPETENȚEI PLURILINGVE ÎN PREDAREA LIMBII ROMÂNE CA LIMBĂ STRĂINĂ

Pentru a valorifica importanța plurilingvismului în societatea actuală și în dezvoltarea personală a studenților, este esențial să integrăm în procesul de predare activități care să-i ajute pe aceștia să își recunoască propriul statut de vorbitori plurilingvi și să conștientizeze rolul pe care această competență îl joacă în comunicare și interculturalitate. Pe lângă dezvoltarea competenței de comunicare plurilingvă, exercițiile au și rolul de a identifica poziția limbii române în repertoriul lingvistic al studenților, precum și de a intensifica procesul de achiziție a limbii prin raportarea acesteia la alte limbi cunoscute.

În continuare, voi prezenta cinci tipuri diferite de activități concepute special pentru cursurile de limba română ca limbă străină, adaptate nivelurilor A1 și pre-A1 și susținute în cadrul Facultății de Litere a Universității din Ljubljana între anii 2020 și 2023. Aceste activități au scopul de a dezvolta repertoriul lingvistic al studenților, oferindu-le instrumente practice pentru utilizarea flexibilă a limbilor cunoscute și pentru consolidarea competenței plurilingve în contexte reale de comunicare. Astfel, trecem de la teorie la practică, susținând un demers didactic care pune în centru experiența lingvistică și culturală a fiecărui participant.

4.1. Portretul lingvistic

Portretul lingvistic reprezintă un instrument metodologic frecvent utilizat pentru identificarea competențelor plurilingve ale studenților și pentru dezvoltarea conștientizării acestora (Gogolin & Neumann, 1991; Krumm & Jenkins, 2001; Busch, 2018; Piccardo, 2018). Activitatea presupune ca studenții să reprezinte grafic repertoriul lor lingvistic, indicând limbile și dialectele cunoscute, precum și nivelul de competență în utilizarea

acestora. Prin acest demers, participanții sunt încurajați să reflecteze asupra evoluției lor lingvistice, asupra modului în care limbile se interconectează și asupra rolului acestora în comunicarea interculturală. Recomandarea de a include dialecte sau cunoștințe minimale în alte limbi contribuie la o înțelegere mai complexă a plurilingvismului.

În cadrul studiului de față, studenților li s-a furnizat o imagine a unui corp uman, pe care au fost rugați să își construiască portretul lingvistic personal. Fiecare limbă sau dialect a fost reprezentat printr-o culoare distinctă, iar studenții au explicat, în scris, după realizarea portretelor, alegerea limbilor și poziționarea lor pe anumite părți ale corpului, în funcție de modul de utilizare: limbile folosite curent au fost plasate în zona capului, limbile scrise și utilizate profesional la nivelul mâinilor, limbile ascultate frecvent la urechi și limbile vorbite la nivelul gurii.

Un exemplu reprezentativ este portretul unui student aflat la începutul studiului limbii române (nivelul A1). Limba maternă, slovenă, a fost indicată cu albastru-deschis, dialectul Primorska cu albastru-gri, italiana cu verde, engleza cu mov, franceza cu roșu, româna cu albastru-închis, iar portugheza cu roșu-închis. Alte limbi, cunoscute la nivel A1/A2, au fost indicate prin culori suplimentare.

Am selectat, de asemenea, portretul lingvistic al unui student aflat la nivelul A2 de cunoaștere a limbii române. Studentul s-a identificat în principal cu limba slovenă (marcată cu culoarea albastru-deschis), considerând-o limba maternă și baza întregului său repertoriu lingvistic. Celorlalte limbi cunoscute le-a acordat un spațiu mai redus de reprezentare: albastru-gri – dialectul din Primorska; verde – italiană; mov – engleză; roșu – franceză; albastru-închis – română; roșu-închis – portugheză; galben – spaniolă; alte culori – croată, sârbă, germană și suedeză.

Portretul unui student cu nivel B1 evidențiază complexitatea relațiilor lingvistice și culturale. Slovena (roșu) a fost descrisă ca limbă de confort

și gândire critică, engleza (albastru-închis) ca limbă de interacțiune globală, franceza (verde) ca bază de socializare și cunoaștere, iar româna (galben) ca limbă entuziasmantă, utilizată în contexte personale și de exprimare creativă. Latina și greaca veche (albastru-deschis) au fost asociate cu structura intelectuală, iar italiana (portocaliu) și germana (roz) cu experiențe și amintiri afective.

Limba română A1	Limba română A2	Limba română B1

Rezultatele aplicării acestei activități, evaluate printr-un chestionar post-activitate, indică faptul că studenții au devenit mai conștienți de competențele lor lingvistice și au manifestat o atitudine pozitivă față de repertoriul lor plurilingv. Chestionarul a urmărit evaluarea gradului de conștientizare a propriei competențe în limbile cunoscute, identificarea limbilor anterior neglijate în repertoriu, măsurarea încrederii în utilizarea diferitelor limbi și aprecierea valorii personale și profesionale a repertoriului plurilingv. De asemenea, itemii au vizat modul în care activitatea a contribuit la înțelegerea identității lingvistice și la reflectarea asupra diversității lingvistice individuale.

Portretele lingvistice au permis, totodată, identificarea preferințelor lingvistice și a limbilor

subreprezentate în repertoriul fiecărui student. În cadrul exercițiului, limbile au fost poziționate strategic pe corpul uman reprezentat: limbile utilizate frecvent în comunicare orală au fost plasate la nivelul capului, limbile în care studentul scrie sau lucrează au fost situate la nivelul mâinilor sau al picioarelor, limbile recepționate prin ascultare – la nivelul urechilor, iar limbile care corespund gândirii și proceselor cognitive personale – la nivelul inimii. Aceste reprezentări vizuale le-au permis studenților să reflecteze asupra repertoriului lor lingvistic, asupra frecvenței și funcțiilor de utilizare a fiecărei limbi și asupra modului în care româna, introdusă recent în repertoriu, interacționează cu limbile deja cunoscute.

Activitatea poate fi extinsă prin exerciții suplimentare, cum ar fi interviuri reciproce despre limbile utilizate, contextul și interlocutorii acestora. Repetarea activității la finalul unui ciclu de studiu poate oferi informații valoroase privind evoluția repertoriului lingvistic și re poziționarea limbilor în cadrul competențelor plurilingve și interculturale ale studenților.

4. 2. Saluturile

În cadrul primelor cursuri de limba română, studenților li s-au propus exerciții plurilingve centrate pe saluturile din limba română. Aceste exerciții au constat în prezentarea simultană a expresiilor românești alături de echivalentele lor din alte limbi, iar sarcina studenților a fost să le grupeze în funcție de limbă. Selectarea limbilor a fost adaptată profilului participanților: în cazul studenților internaționali, au fost incluse și limbile lor materne, în timp ce pentru studenții sloveni au fost alese, alături de română, limbile studiate la facultate. Exercițiul a fost aplicat și în cadrul unei școli de vară dedicate limbilor romanice, unde au fost incluse mai multe limbi romanice.

Exercițiile au fost implementate în două formate: fizic, sub formă de jocuri de grup, și online, prin intermediul platformei Wordwall,

păstrând același principiu de organizare. În aplicația Wordwall, au fost selectate saluturile: *Bună dimineața!*, *Bună ziua!*, *Bună seara!*, *Noapte bună!*, *La revedere!*, *Pa!*, *Salut!*, împreună cu echivalentele lor în alte limbi. Studenții au rezolvat exercițiul individual, accesând jocul de pe telefonul mobil. În varianta fizică, studenții au fost împărțiți în grupuri. Fiecare grup a primit un set de cartonașe cu saluturile, pe care le-au sortat conform limbii corespunzătoare.

Această activitate permite mai multe tipuri de analiză interculturală. Studenții pot identifica momentul zilei în care se utilizează diferite saluturi în diverse culturi, pot observa structura activităților cotidiene (mese, timp de odihnă, program de lucru) și pot compara asemănările și diferențele dintre obiceiurile culturale. La nivel lingvistic, exercițiul facilitează observarea asemănărilor lexicale, formale și structurale între limbi și evidențierea unor trăsături specifice limbii române, cum ar fi desinența *-ă* pentru feminin singular.

Conform descriptorilor din CEFR Companion volume (2020), activitatea propusă se aliniază dezvoltării competențelor plurilingve și interculturale ale studenților:

- A lua un interviu și a fi interviuat (A2): studenții pot formula întrebări și răspunsuri simple în cadrul unui interviu (în diferite limbi);
- Schimb de informații (A2+): studenții pot pune întrebări și pot da răspunsuri despre studiul și folosirea limbilor cunoscute (în diferite limbi);
- Dezvoltarea repertoriului plurilingv (A1/A2): studenții pot folosi scurte propoziții în limbi diferite din repertoriul lor lingvistic pentru schimbul de informații;
- Dezvoltarea repertoriului pluricultural (A2+): studenții pot prezenta trăsături ale culturilor proprii membrilor unei alte culturi (CEFR Companion volume 2020).

Mai mult, aceste activități contribuie la dezvoltarea competențelor pluriculturale, deoarece permit introducerea simultană a limbilor similare (cum ar fi limbile romanice) și a celor din alte familii lingvistice, precum maghiara. Exercițiul este flexibil și poate fi adaptat pentru diferite niveluri de competență lingvistică, oferind posibilitatea studenților de a observa similitudinile dintre limbile aparținând aceleiași familii și de a reflecta asupra diversității lingvistice și culturale.

4. 3. Înțelegerea plurilingvă

Activitatea prezentată în continuare vizează dezvoltarea competențelor de *înțelegere plurilingvă* prin intermediul unui text provenind dintr-o limbă necunoscută sau aflată la începutul studiului de către studenți. aflată la începutul studiului de către studenți. Studenții sunt organizați în perechi și li se solicită să descifreze mesajul textului și, prin procesul de mediere, să-l transmită ulterior într-o limbă comună tuturor participanților la actul didactic. Această abordare stimulează reflecția asupra mecanismelor de transfer lingvistic și facilitează intercomprehensiunea între limbile cunoscute de studenți.

Pentru dezvoltarea înțelegerii plurilingve, am realizat o activitate pe baza textului cântecului *Zece* de Florin Chilian, la finalul unității dedicate studiului numerelor în limba română. Studenții au primit textul incomplet, cu numerele lipsă, pe care le-au adăugat după audiția cântecului. Ulterior, s-a desfășurat un exercițiu de înțelegere a mesajului prin intercomprehensiune. Studenții au fost organizați în perechi sau grupuri mici, având grijă ca studenții internaționali să colaboreze cu studenții sloveni, pentru a maximiza interacțiunea interculturală și lingvistică.

În etapa inițială, studenții au identificat sensul global al textului, recunoscând că este vorba despre un cântec de dragoste în care interpretul exprimă intensitatea sentimentelor față de o femeie. Prin raportarea cuvintelor necunoscute la

termeni similari din limbile deja cunoscute, studenții au descoperit semantic elemente precum: numerele, *casă, te, și, pictori, ești, absurd, cum, unde, paralele, lacrimi, ele, pentru, prinți, castele, bune, speranțe, noapte*. La o doua lectură, ghidați de profesor, au înțeles și cuvintele: *frumoasă, zile, nu știu, stele, lumină, ape, cer, poveste, magi, seară, potcoavă, sus, departe, fermecate, pitici, toate*, reușind astfel să interpreteze aproape întreg textul.

Această activitate a permis integrarea mai multor dimensiuni ale competențelor plurilingve, conform descriptorilor din CEFR Companion volume (2020):

- Dezvoltarea repertoriului pluricultural (A1): Studenții au recunoscut diferite modalități de exprimare a numerelor și de raportare la concepte culturale asociate textului.

- Dezvoltarea repertoriului lingvistic (A2): Studenții au identificat și au utilizat fragmente de conversații culturale de bază, precum formule de salut sau expresii uzuale.

- Receptare plurilingvă (A1): Aceștia au recunoscut cuvinte internaționale și comune, au dedus înțelesul unor semne simple și au identificat mesajul unui text scurt.

- Identificarea și deducerea indiciilor (A1): Studenții au ghicit înțelesul unor cuvinte necunoscute prin analogie cu limbile deja cunoscute (*stele, pitici, pentru, fermecate, toate*), dezvoltând abilități de inferență lingvistică.

În final, această activitate nu doar că a consolidat repertoriul lingvistic existent, dar a facilitat dezvoltarea competențelor de *înțelegere plurilingvă* și de mediere lingvistică, integrând în mod natural aspectele gramaticale, cum ar fi unele dintre regulile de formare a pluralului în limba română, într-un context semnificativ și funcțional.

4. 4. Texte paralele

Textele paralele reprezintă un instrument didactic eficient pentru dezvoltarea competențelor de *comprehensiune plurilingvă* și pentru stimularea intercomprehensiunii între limbile cunoscute și cele necunoscute de către studenți. Prin analiza simultană a unui text în mai multe limbi, cursanții pot identifica similarități lexicale, structurale și semantice, facilitând deducerea sensului cuvintelor sau expresiilor și înțelegerea globală a mesajului transmis. Această abordare permite nu doar identificarea elementelor comune, ci și observarea diferențelor culturale și lingvistice care influențează exprimarea ideilor.

Selecția limbilor utilizate în cadrul activității este adaptată în funcție de obiectivele cursului și de nivelul competențelor lingvistice ale studenților. În cadrul unei școli de vară de limbi romanice, de exemplu, studenților li s-a propus să analizeze versiuni ale textului cântecului *Poem*, interpretat de The Motans, în mai multe limbi romanice (română, franceză, spaniolă, italiană și catalană). Activitatea a implicat identificarea traducerilor corespunzătoare în limba slovenă pentru anumite cuvinte și expresii, precum și recunoașterea termenilor internaționali prezenți în mai multe limbi. Exercițiul s-a încheiat cu audiția versiunii originale în limba română și a variantei adaptate în limba slovenă (https://www.youtube.com/watch?v=mpFip_dRruA), ceea ce a permis studenților să coreleze forma textuală cu performanța orală.

Într-o altă activitate, desfășurată în al doilea curs de limba română, studenții au fost provocați să identifice limba în care este scris refrenul cântecului *Dragostea din tei*, al trupei O-Zone. Datorită popularității internaționale a piesei și existenței multiplelor traduceri, au fost selectate limbi necunoscute cursanților: bulgară, catalană, cehă, croată, estonă, greacă, maghiară, slovenă, turcă, norvegiană, japoneză și română. Activitatea a fost realizată prin intermediul platformei Wordwall, aplicația quiz

(<https://wordwall.net/resource/22373917/dragoste-a-din-tei-multilingvism>), ceea ce a permis acces individual și interactiv la exercițiu. Studenții au fost motivați să observe caracteristicile specifice fiecărei limbi, diferitele alfabetice utilizate și să citească refrenul final în limba română. Activitatea s-a încheiat prin audiția și interpretarea cântecului, integrând astfel dimensiunea auditivă și performativă a limbii.

Prin utilizarea textelor paralele, studenții își dezvoltă atât competența de înțelegere plurilingvă (conform descriptorilor menționați la 4.3), cât și capacitatea de mediere și comparare între limbi, consolidând simultan repertoriul lingvistic și sensibilitatea interculturală.

4. 5. Intercomprehensiunea și plurilingvismul în învățarea limbilor străine

Intercomprehensiunea promovează atât achiziția lexicală, cât și dezvoltarea armonioasă a unui mediu plurilingv și pluricultural. În cadrul activităților desfășurate, studenții descoperă semnificațiile unor cuvinte românești apelând la cunoștințele lor lingvistice și la repertoriul lor plurilingv.

Fundamentul exercițiilor constă într-un repertoriu lexical selectat cu atenție, format din 65 de cuvinte românești care sunt fie fonetic identice, fie foarte asemănătoare cu echivalentele lor slovene. Această proximitate lingvistică facilitează o introducere naturală în limba română pentru vorbitorii de slovenă prin intercomprehensiune. La începutul activității, participanților li se transmite că, până la final, vor putea recunoaște și înțelege cel puțin 50 de cuvinte românești, ceea ce oferă motivație și încredere în propriile capacități.

Pentru desfășurarea exercițiului, studenții sunt împărțiți în perechi și primesc cartonașe care conțin cuvinte românești similare ca formă și identice ca înțeles cu cele slovene, precum și cartonașe cu imagini corespunzătoare cuvintelor. Studenții trebuie să potrivească cuvintele cu imaginile, facilitând astfel asocierea între sensul și

pronunția unui cuvânt și forma sa scrisă în română. Acest tip de activitate nu doar că sprijină achiziția vocabularului românesc, dar dezvoltă și strategii plurilingve, stimulează conștientizarea metalingvistică și consolidează încrederea studenților în competențele lor lingvistice (Huțanu & Jieanu, 2019).

Setul lexical include termeni precum: *apartament / apartma, avion / avion, babă / baba, banană / banana, bancă / banka, bluză / bluza, cadă / kad, cantină / kantina, ceai / čaj, ceas / čas, chioșc / kiosk, chelneriță / kelnarica, ciocolată / čokolada, cocoș / kokoš, coș / koš, director / direktor, document / dokument, evident / evidentno, film / film, fotoliu / fotelj, frizer / frizer, garaj / garaža, girafă / žirafa, groaznic / grozen, gunoi / gnoj, haide / ajde, hotel / hotel, inginer / inženir, internet / internet, leu / lev, limonadă / limonada, lopată / lopata, mamă / mama, muzeu / muzej, nou / nov, obraz / obraz, operă / opera, poliție / policija, poștăriță / poštarka, prinț / princ rață / raca, recepție / recepcija, șah / šah, școală / šola, șofer / šofer, șuncă / šunka, slujbă / služba, spaghete / špageti, student / študent, taxi / taksi, tobogan / tobogan, tort / torta, târg / trg, țar / car, uliță / ulica, uniformă / uniforma, veveriță / veverica, vin / vino, zebra / zebra, zid / zid.*

Pentru exersarea citirii, pronunției și achiziției vocabularului, pe baza cuvintelor de mai sus, au fost create și implementate mai multe activități care să stimuleze reflecția metalingvistică și conștientizarea corespondenței grafem-fonem. Prin această abordare, intercomprehensiunea devine un instrument eficient pentru introducerea limbii române într-un cadru plurilingv, contribuind la dezvoltarea simultană a competențelor lingvistice, a strategiilor plurilingve și a unei perspective pluriculturale armonioase (Toma, 2020: 79).

5. DISCUȚII

Analiza activităților didactice aplicate în cadrul predării limbii române ca limbă străină evidențiază importanța integrării principiilor plurilingvismului în procesul educațional. Rezultatele obținute confirmă teoriile conform cărora dezvoltarea competențelor plurilingve și pluriculturale presupune nu doar acumularea de cunoștințe lingvistice, ci și conștientizarea și valorificarea repertoriului lingvistic existent al fiecărui student (García & Li, 2014; CEFR Companion volume, 2020).

Activitatea *Portretul lingvistic* a demonstrat eficiența unei metode vizuale și reflexive în conștientizarea repertoriului plurilingv. Studenții au fost capabili să identifice interconexiunile dintre limbile cunoscute, să recunoască rolul limbii române în ansamblul limbilor pe care le cunosc și să-și dezvolte o atitudine pozitivă față de propria competență plurilingvă.

Exercițiile centrate pe saluturi au arătat că simpla comparare a formelor de adresare în mai multe limbi facilitează atât dezvoltarea repertoriului lingvistic, cât și înțelegerea interculturală. Studenții au învățat să observe similitudinile și diferențele structurale și lexicale între limbi, ceea ce sprijină atât receptarea plurilingvă, cât și dezvoltarea competențelor de mediere.

Activitățile de *înțelegere plurilingvă*, bazate pe texte incomplete sau cântece, au stimulat deducția și inferența lingvistică prin raportarea la cunoștințele anterioare. Experiența studenților indică faptul că procesul de mediere lingvistică și intercomprehensiune este un instrument eficient de consolidare a competenței plurilingve, confirmând recomandările CECRL pentru integrarea strategiilor de *translanguaging* în predarea limbilor străine.

Utilizarea *textelor paralele* a demonstrat importanța comparării simultane a limbilor în înțelegerea sensului și structurii mesajelor. Această metodă sprijină recunoașterea termenilor

comuni și dezvoltarea unei sensibilități interculturale, permițând identificarea diferențelor culturale și lingvistice. Activitatea subliniază valoarea intercomprehensiunii și a transferurilor lexicale ca instrumente naturale pentru consolidarea repertoriului plurilingv.

În ansamblu, rezultatele obținute din aplicarea acestor activități evidențiază câteva aspecte esențiale pentru practica didactică:

- Conștientizarea propriei competențe plurilingve crește motivația și implicarea studenților în procesul de învățare.
- Transferurile interlingvistice și strategiile de mediere nu doar sprijină învățarea limbii române, ci și dezvoltă flexibilitatea cognitivă și competențele interculturale.
- Metodele vizuale și interactive, cum sunt portretele lingvistice sau jocurile plurilingve, facilitează integrarea limbii române în repertoriul lingvistic existent și promovează un învățământ centrat pe student.
- Adaptarea activităților la nivelul lingvistic și la profilul cultural al participanților contribuie la eficiența învățării și la recunoașterea diversității lingvistice ca resursă, nu ca obstacol.

Astfel, integrarea principiilor plurilingvismului în predarea limbii române ca limbă străină îmbunătățește competențele lingvistice și dezvoltă abilități de interacțiune interculturală, pregătind studenții pentru comunicarea eficientă într-un context global. Această abordare confirmă relevanța politicilor lingvistice europene care promovează educația plurilingvă și interculturală ca obiective esențiale ale învățământului contemporan (CEFR Companion volume, 2020)

6. CONCLUZII

Predarea limbilor străine se integrează în mod natural în politica culturală europeană, care promovează diversitatea lingvistică prin educație formală și informală. În acest context, achiziția limbilor străine reprezintă fundamentul plurilingvismului, iar instrumente precum intercomprehensiunea, medierea și dezvoltarea competențelor plurilingve și pluriculturale contribuie la crearea unui mediu educațional incluziv și stimulat.

Activitățile propuse și experimentate în cadrul cursurilor de limba română ca limbă străină la Facultatea de Litere din Ljubljana au demonstrat eficiența abordărilor bazate pe texte paralele, jocuri didactice și exerciții de intercomprehensiune. Aceste metode facilitează achiziția lexicală și gramaticală, sporesc și conștientizarea metalingvistică, dezvoltă strategii de învățare plurilingve și consolidează încrederea studenților în propriile competențe lingvistice.

Prin urmare, integrarea competențelor plurilingve și pluriculturale în studiul limbilor străine se conturează ca o strategie esențială pentru susținerea plurilingvismului în mediul academic. Această abordare sprijină atât păstrarea limbilor și a culturilor naționale, cât și facilitarea unui dialog intercultural armonios, oferind studenților o experiență educațională integrată și orientată spre cooperare între comunități lingvistice și culturale diverse.

BIBLIOGRAFIE

- [1] CECRL (2001): *Cadrul european comun de referință pentru limbi: Învățarea, predarea, evaluarea*, Consiliul Europei, Strasbourg, disponibil la <https://rm.coe.int/1680459f97> [12 noiembrie 2025].
- [2] CEFR Companion volume (2020). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion volume*. Council of Europe Publishing, Strasbourg, disponibil la

<https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-new-descriptors-2018/1680787989> [12 noiembrie 2025].

[3] Busch, B. (2018). „The language portrait in multilingualism research: Theoretical and methodological considerations”, *Working Papers in Urban Language and Literacies*, 236, King's College London, UK.

[4] Cummins, J. (2001), „Bilingual Children's Mother Tongue: Why Is It Important for Education?”, *Sprogforum*, 7 (19) , pp. 15-20.

[5] García, O., Li, W. (2014), *Translanguaging: Language, Bilingualism and Education*, Palgrave Macmillan, Basingstoke.

[6] Gogolin, I., Neumann, U. (1991), „Sprachliches Handeln in der Grundschule”, *Die Grundschulzeitschrift*, 5 (43), pp. 6-13.

[7] Grosjean, F. (1985), „The bilingual as a competent but specific speaker-hearer”, *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 6 (6), pp. 467-477. DOI: [10.1080/01434632.1985.9994221](https://doi.org/10.1080/01434632.1985.9994221)

[8] Huțanu, M., Jieanu, I. (2019), „Mediation activities for teaching Romanian as a foreign language”, in Buja, E., Măda, S. (eds.), *Structure, Use and Meaning. Language Policies and Practices in Institutional Settings*, Editura Universității „Transilvania” din Brașov, Brașov, pp. 173-188.

[9] Jessner, U. (2008), „Teaching Third Languages: Findings, Trends and Challenges”, *Language Teaching*, 41, pp. 15-56. DOI: [10.1017/S0261444807004739](https://doi.org/10.1017/S0261444807004739)

[10] Krumm, H.-J., Jenkins, E.-M. (2001), *Kinder und ihre Sprachen – lebendige Mehrsprachigkeit. Sprachenporträts – gesammelt und kommentiert von Hans-Jürgen Krumm*, Eviva Verlag, Vienna.

[11] Piccardo, E. (2018), „Plurilingualism: Vision, Conceptualization, and Practices”, in Trifonas, P. P., Aravossitas, T. (eds.), *Handbook of Research and Practice in Heritage Language Education*, Springer International Publishing, New York, pp. 207-226.

[12] Piccardo, E., North, B. (2019). *The Action-Oriented Approach: A Dynamic Vision of Language Education*, Multilingual Matters, Bristol.

[13] Toma, C. A. (2020). „Intercomprensiune lingvistică și achiziție a limbilor – pentru o teorie integrată”, în Jieanu, I, Neteșu, L., Nanu, P. (eds.), *Predarea, receptarea și evaluarea limbii române ca limbă străină. Actualitate și perspectivă*, Universitatea din Turku, Turku, p. 75-84.